

Verslag Werkgroep UBI-beheer 13 maart 2008

Aanwezig:

- Alfred Koekoek, provincie Overijssel
- Bernd van den Berg, milieudienst Midden-Holland
- Steven van 't Veer, gemeente Haarlem
- Wout de Vogel, LIB
- Carlo van den Berg, ReGister
- Sible Harmsma, ReGister

Afwezig:

- Rodney Frederiks, gemeente Tilburg
- Theo Dijkstra, provincie Fryslân
- Matt Reinders, Milieudienst West-Holland

1. Opening

Rodney Frederiks en Theo Dijkstra hebben te kennen gegeven niet langer deel te kunnen uitmaken van de werkgroep. Zowel Rodney als Theo hebben binnen hun organisatie een andere baan gekregen, zijn daardoor niet meer direct betrokken bij 'bodem' en kunnen daardoor ook niet langer tijd vrijmaken voor deelname aan de werkgroep. Voor hen zullen vervangers worden gezocht.

2. Agenda en verslag vorige vergadering

Naar aanleiding van het verslag van de vergadering van 6 november 2007 wordt opgemerkt dat, het verslag van het GO+-overleg niet correct was. Een en ander is gecorrigeerd en vervolgens goed verwerkt.

3. SIKB en invloed op de UBI.

Alleen de lijst met UBI-codes is opgenomen in het SIKB-protocol. Dit betekent dat alleen als er UBI-codes worden toegevoegd of verwijderd het SIKB-protocol een rol speelt. Toevoegen van een nieuwe code kan binnen twee geregeld worden maar het beste effect kan worden bereikt door updates van het UBI-model tegelijk met een nieuwe versie van het SIKB0101 uitwisselformaat uit te voeren. Annuleren van codes leidt tot storingen bij het uitwisselen van gegevens en moet zoveel mogelijk vermeden worden

Verder wordt gevraagd naar in hoeverre UBI 3.0 al wordt gebruikt door de bevoegde overheden. Kan dat bijvoorbeeld aan de voor FOCUS gebruikte bestanden worden afgelezen? ReGister zal hier naar kijken.

Leveranciers moeten een update-script schrijven voor de conversie van de codes naar een nieuwe versie. De UBI's uit het HBB (bio_ubi)_ en uit het GBIS (bio_ver) kunnen dan worden bijgewerkt. In het Globis van Zuid-Holland zitten bijvoorbeeld 39 locaties met de inactieve UBI-code 900061. Deze moeten bijgewerkt worden tot UBI-code 900068.

Afgesproken wordt dat de omzettingstabel van de wijzigingen met daarin ook de vervallen UBI-codes en de vertaling naar nieuwe UBI-codes zal worden doorgestuurd naar Wout, waarbij ook zal worden aangegeven hoe dit nu het beste naar de leveranciers van de BIS-en kan worden gecommuniceerd (actie ReGister).

Verder wordt gevraagd naar in hoeverre UBI 3.0 al wordt gebruikt door de bevoegde overheden. Kan dat bijvoorbeeld aan de voor FOCUS gebruikte bestanden worden afgelezen? ReGister zal hier naar kijken.

4. Zure gasfabriek

Carlo heeft het probleem van het zure gas uitgezocht. Het betreft gas met een hoog zwavelgehalte. Bij een zure gasfabriek zal het waarschijnlijk gaan om een ontzwavelingsfabriek. Er wordt met behulp van Google Earth nog gezocht naar de locatie in de provincie Zuid-Holland waar het om zou gaan.

5. NEN 5725

Het is de bedoeling de NVN 5725 om te zetten naar een NEN-norm. In het tekstvoorstel voor de nieuwe NEN-norm staat dat voor het benoemen van de mogelijke bronnen van bodemverontreiniging geen gebruik zal worden gemaakt van het UBI-model. De werkgroep vindt dit een ongewenste ontwikkeling. Afgesproken wordt dat de bedenkingen tegen de nieuwe NEN-norm op een rij zullen worden gezet en dat met de voorzitter van de NEN-werkgroep (Theo Edelman) een afspraak zal worden gemaakt om een en ander te bespreken (afspraak op 1 april 2008).

6. Aanpassingen en verdere ontwikkeling van het UBI-model

Carlo verzorgt een presentatie over de toekomst van het UBI-model en de verdere aanpassingen van het model die in de toekomst mogelijk nog kunnen worden verwacht.

De opdracht die in 2000 aan ReGister en ARCADIS werd verstrekt betrof "het opstellen van een model, dat per activiteit een indruk geeft van de kans op mogelijk ernstige bodemverontreiniging". Het UBI-model was de uitkomst van deze opdracht. Het model draaide op de formule 'Risico = toxiciteit (per tracer) * trefkans'. De toxiciteit werd daarbij uitgedrukt in de interventiewaarde van de Leidraad Bodembescherming en de trefkans in een waarde die varieerde van 1000 tot 5. Het risico was dus het resultaat van de kans op het aantreffen van een bepaalde stof in de bodem, maal de interventiewaarde van die stof. Van de theoretische formule werd een rekenkundige variant gemaakt en vervolgens werden voor alle potentieel bodemvervuilende activiteiten (de UBI-codes) de bepalende stoffen (tracers) bepaald en daar de interventiewaarden uit de Leidraad aan gekoppeld.

Het UBI-model werd een algemeen prioriteringsmodel waarmee een rangorde in het grote aantal verdachte locaties kon worden aangebracht. Het UBI-model hield geen rekening met de verschillen in omvang van een bedrijf (fabriek of eenmanszaak), het verschil in de hoeveelheid van een bepaalde stof die in een proces werden toegepast en de periodisering van de productieprocessen. Uitgangspunt was altijd 'worst case'.

Het algemene karakter van het UBI-model was nooit een probleem, omdat het altijd de bedoeling is geweest om het model de kern te laten zijn van een zogenaamde 'Best-Practice-Module', de onderlinge uitwisseling van onderzoeksresultaten waarmee de uitgangspunten van het model door de toepassing van praktijkresultaten zouden kunnen worden aangepast en verbeterd. Daarmee zou het UBI-model een lerend model worden en van een theoretisch model evolueren naar een mogelijkheid om informatie over gelijksoortige gevallen tussen overheden uit te wisselen, zoals over aangetroffen stoffen, onderzoeksstrategieën, saneringstechnieken en kostenramingen.

Het toetsen van het UBI-model aan de ervaringen uit de praktijk heeft ook zeker plaats gevonden. Met het gereed komen van het Landsdekkend Beeld kwam een enorme hoeveelheid onderzoeksgegevens beschikbaar en die gegevens zijn ook gebruikt om het model te kalibreren en te verbeteren wat resulteerde in de versies 2.0 en 3.0. UBI-codes die amper werden gebruikt zijn geschrapt, asbest werd als tracer toegevoegd en doorstroomgegevens werden gebruikt om de prioriteit van groepen activiteiten aan te passen, zoals voor dempingen en ondergrondse brandstoftanks. Verder werd ten behoeve van de identificatie van de spoedlocaties nadere onderverdelingen aangebracht, zoals de SUBI. Met de selectiemethodes voor het PRISMA- en FOCUS-project, waarvoor het UBI-model ook de basis vormt, zijn voorwaarden over bedrijfsgrootte, periode en duur van de activiteiten als mede bepalende factoren toegevoegd.

Met het verwerken van de ervaringsgegevens uit het Landsdekkend Beeld heeft een verschuiving plaats gevonden van een rekenkundig model naar een ervaringsmodel en heeft het UBI-model meer en meer een rol gekregen als beleidsinstrument. De vraag is nu: moet er na 3.0 ook nog een versie 4.0 van het model komen? Het ligt niet in de lijn van de verwachtingen dat in de komende jaren nog veel aanpassingen aan het model gaan plaats vinden. Daarvoor zijn de volgende redenen:

- Aanpassingen in de scores worden niet verwacht, tenzij uit FOCUS heel verrassende dingen naar voren komen;
- De steeds verdere aanpak van de 'werkvoorraad' leidt tot een sterke waardedaling van het model, omdat de conclusies uit al die onderzoeken 'sterker' zijn dan de aannames die op grond van het theoretische UBI-model zijn gedaan.

De ontwikkeling van de UBI-code en het UBI-model moeten dan ook niet worden gezocht in een verdere aanpassing van de theorie, maar veel meer in het beter gebruik maken van de praktijk. In plaats van de ooit beoogde 'Best-Practice-Module' moet de toekomst worden gezocht in 'Site Characterization'. Op grond van vergelijkbare gevallen kan dan voor gelijksoortige locaties een 'profiel' worden gemaakt. Het profiel moet gegevens bevatten over de te verwachten stoffen, de aard, ernst en omvang van de verontreiniging, de vormen van aanpak en de kosten daarvan, beschikbare financieringskaders en de factoren die met name van invloed zijn op het 'beeld' van de verontreiniging (omvang, ouderdom, duur, grondsoort, geohydrologie, aanwezige bebouwing' en dergelijke). Als voorbeeld laat Carlo tijdens de presentatie een Amerikaanse website zien waar iets dergelijks wordt gepresenteerd voor de chemische wasserijen (<http://www.drycleancoalition.org/>)

De leden van de werkgroep onderschrijven de analyse die Carlo heeft gemaakt en vragen aan ReGister om voor de volgende bijeenkomst een notitie op te stellen waarin dit idee verder is uitgewerkt.

7. Evaluatie UBI-model

Gezien het voorgaande agendapunt lijkt een vergaande, nieuwe evaluatie van het UBI-model weinig zinvol. Desondanks zal aan de hand van de uitkomsten van FOCUS en PRISMA worden beoordeeld in hoeverre daaruit opvallende zaken naar voren komen.

8. Volgende vergadering

De volgende vergadering is op 28 mei om 13.30 uur bij ReGister in Utrecht (Lucasbolwerk 7).